

Hướng dẫn **giải VBT Ngữ Văn 8 tập 2 bài Câu cầu khiến** ngắn gọn, chi tiết, bám sát nội dung chương trình học giúp các em tiếp thu bài giảng một cách dễ hiểu và hỗ trợ các em ôn luyện thêm kiến thức.

Dưới đây là cách giải bài Câu cầu khiến trong Vở bài tập Ngữ Văn 8 tập 2 mà chúng tôi đã chọn lọc và tổng hợp giúp các em học sinh có nguồn tham khảo tốt nhất.

Giải câu 1 trang 28 VBT Ngữ Văn 8 tập 2

Xét các câu sau đây và trả lời câu hỏi.

a) *Hãy lấy gạo làm bánh mà lễ Tiên vương.*

(*Bánh chưng, bánh giầy*)

b) *Ông giáo hút trước đi.*

(*Nam Cao, Lão Hạc*)

c) *Nay chúng ta đừng làm gì nữa, thử xem lão Miệng có sống được không.*

(*Chân, Tay, Tai, Mắt, Miệng*)

- Đặc điểm hình thức nào cho biết những câu trên là câu cầu khiến?

- Nhận xét về chủ ngữ trong những câu trên. Thử thêm, bớt hoặc thay đổi chủ ngữ xem ý nghĩa của các câu trên thay đổi như thế nào.

Lời giải chi tiết:

- Các câu trên là câu cầu khiến vì có chứa các từ mang ý nghĩa cầu khiến: *hãy, đi, đừng*.

- Chủ ngữ trong các câu trên đều chỉ người tiếp nhận câu nói hoặc chỉ một nhóm người có mặt trong đối thoại. Cụ thể:

+ Trong (a): chủ ngữ vắng mặt (ở đây ngầm hiểu là *Lang Liêu*, căn cứ vào những câu trước đó).

+ Trong (b): Chủ ngữ là *Ông giáo*.

+ Trong (c): Chủ ngữ là *chúng ta*.

- Có thể thêm, bớt hoặc thay đổi chủ ngữ của các câu trên, về cơ bản nghĩa của các câu ít nhiều đều có sự thay đổi. Ví dụ:

+ *Con hãy lấy gạo làm bánh mà lễ Tiên vương.* (nghĩa của câu tuy không thay đổi nhưng đối tượng tiếp nhận câu nói được xác định rõ hơn, lời yêu cầu cũng nhẹ nhàng và tình cảm hơn).

+ *Hút trước đi.* (nghĩa của câu thay đổi và lời nói kém lịch sự hơn).

+ *Nay các anh đừng làm gì nữa, thử xem lão Miệng có sống được không?* (nghĩa của câu có sự thay đổi, ở đây, người nói đã được loại ra khỏi những đối tượng tiếp nhận lời đề nghị).

Giải câu 2 trang 29 vở bài tập Ngữ Văn 8 tập 2

Trong những đoạn trích sau đây, câu nào là câu cầu khiến? Nhận xét sự khác nhau về hình thức biểu hiện ý nghĩa câu khiến giữa những câu đó.

a) *Thôi, im cái điệu hát mưa dầm sùi sụt ấy đi. Đào tổ nông thì cho chết!*

(Tô Hoài, *Dế Mèn phiêu lưu kí*)

b) *Ông đốc tươi cười nhẵn nại chờ chúng tôi:*

- *Các em đừng khóc. Trưa nay các em được về nhà cơ mà. Và ngày mai lại được nghỉ cả ngày nữa.*

(Thanh Tịnh, *Tôi đi học*)

c) *Có anh chàng nọ tính tình rất keo kiệt. Một hôm đi đò qua sông, anh chàng khát nước bèn cúi xuống, lấy tay vục nước sông uống. Chẳng may quá đà, anh ta lộn cổ xuống sông. Một người ngồi cạnh thấy thế, vội giơ tay hét lên:*

- *Đưa tay cho tôi mau!*

Anh chàng sắp chìm ngấm nhưng vẫn không chịu nắm tay người kia. Bỗng một người có vẻ quen biết anh chàng chạy lại, nói:

- *Cầm lấy tay tôi này!*

Tức thì, anh ta cố ngoi lên, nắm chặt lấy tay người nọ và được cứu thoát [...].

(Theo *Ngữ văn 6*, tập một)

Lời giải chi tiết:

- Các câu cầu khiến:

a) *Thôi, im cái điệu hát mưa dầm sùi sụt ấy đi*

b) *Các em đừng khóc*

c) *Đưa tay cho tôi mau!, Cầm lấy tay tôi này!*

- Nhận xét sự khác nhau về hình thức biểu hiện giữa những câu cầu khiến trên:

a) Vắng chủ ngữ, từ ngữ cầu khiến kèm theo là từ *đi*.

b) Chủ ngữ là *Các em* (ngôi thứ hai, số nhiều), từ ngữ cầu khiến là từ *đừng*.

c) Khuyết chủ ngữ, ngữ điệu cầu khiến khẩn trương, gấp gáp.

Giải câu 3 trang 29 VBT Ngữ Văn lớp 8 tập 2

Đọc đoạn văn sau và trả lời câu hỏi:

Đêm nay mẹ không ngủ được. Ngày mai là ngày khai trường, con vào lớp Một. Mẹ sẽ đưa con đến trường, cầm tay con dắt qua cánh cổng, rồi buông tay mà nói: “Đi đi con! Hãy can đảm lên! Thế giới này là của con. Bước qua cánh cổng trường là một thế giới kì diệu sẽ mở ra.”

(Theo Lí Lan, *Cổng trường mở ra*)

Câu “*Đi đi con!*” trong đoạn trích trên và câu “*Đi đi con.*” (lời của nhân vật người mẹ trong phần cuối của truyện *Cuộc chia tay của những con búp bê* – xem thêm mục I.1.b (tr.30) trong SGK) có thể thay thế cho nhau được không? Vì sao?

Lời giải chi tiết:

- Không thể sử dụng câu “*Đi thôi con!*” để thay thế cho câu “*Đi đi con!*” bởi vì:

+ Câu cầu khiến “*Đi thôi con!*” như lời giục giã, lúc này cả người nói và người nghe sẽ cùng thực hiện hành động rời đi.

+ Trong khi câu cầu khiến “*Đi đi con!*” như một sự động viên, khích lệ đứa con hãy can đảm bước đi một mình.

Giải câu 4 trang 30 vở bài tập Văn lớp 8 tập 2

Sau đây là bản dịch một bài thơ ngắn của Na-đim Híc-mét, một nhà thơ nổi tiếng người Thổ Nhĩ Kỳ:

Nếu tôi không cháy lên,

Nếu anh không cháy lên,

Nếu chúng ta không cháy lên,

Thì làm sao

Bóng tối

Có thể trở thành

Ánh sáng?

Cả bài thơ này là một câu. Câu này thuộc kiểu câu cầu khiến hay một kiểu câu nào khác? Theo em, câu này “*cầu khiến*” điều gì?

Lời giải chi tiết:

- Câu này thuộc câu cầu khiến

- Nội dung câu khiến: Khuyến mọi người hãy cùng nhau hành động cống hiến để cuộc sống trở nên tốt đẹp hơn.